

Inštitut za ekonomska raziskovanja
Institute for Economic Research

ZBIRKA PODATKOV SHARE

SHARE delavnica, 20. junij 2023

Sonja Uršič, Inštitut za ekonomska raziskovanja
ursics@ier.si

This project has received funding from the European Union under grant agreement SOCPL No 101052589 and the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreements No 870628, No 101015924.

Federal Ministry
of Education
and Research

National Institute
on Aging

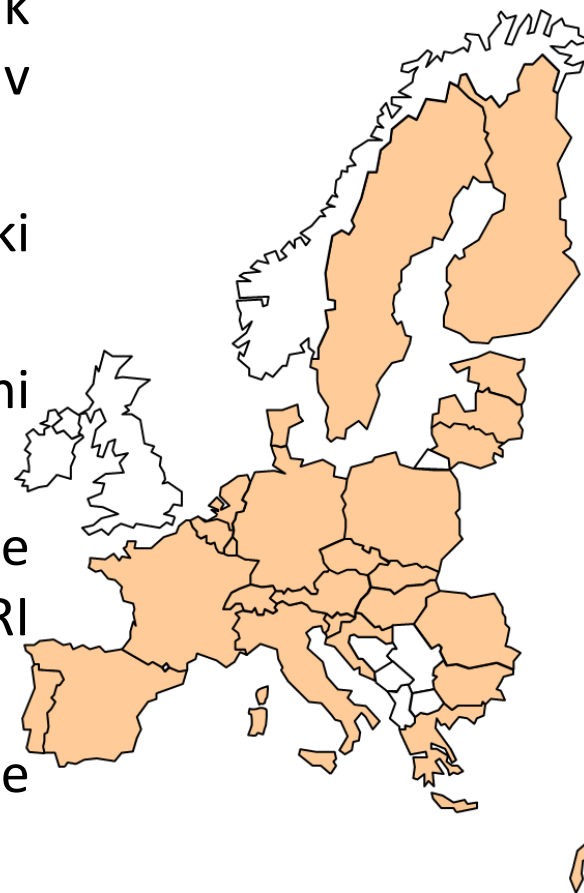
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

SHARE – Raziskava o zdravju, procesu staranja in upokojevanju v Evropi (The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe)

- **SHARE** je mednarodna multidisciplinarna longitudinalna raziskava, ki ugotavlja ekonomske, zdravstvene in socialne razmere prebivalstva starejšega od 50 let
- **Raziskovalna infrastruktura – zbirka mikropodatkov o posameznikih, starih 50 let in več**, v 28 evropskih državah in Izraelu.
- **Od leta 2004** do danes je bilo izvedenih 9 valov raziskave (približno vsaki dve leti).
- **Slovenija** se je priključila v 4. valu raziskave (leta 2011) – Načrt razvoja raziskovalnih infrastruktur 2011–2020.

- 2004 – Začetek raziskave; poziv Evropske komisije k vzpostavitvi longitudinalne ankete o staranju v državah članicah EU
- 2008 – Raziskava SHARE je uvrščena v Evropski strateški forum raziskovalnih infrastruktur (ESFRI)
- 2011 – SHARE postane prvi Evropski raziskovalni infrastrukturni konzorcij (ERIC): SHARE-ERIC
- 2016 – Evropski strateški forum za raziskovalne infrastrukture (ESFRI) uvrsti SHARE-ERIC med ESFRI „landmark“.
- 2022 – Svet SHARE-ERIC potrди nadaljevanje raziskave SHARE po letu 2024

- **Longitudinalna zasnova:** dveletna zasnova panela omogoča zajetje dinamičnosti procesa staranja.
- **Multidisciplinarnost:** povezovanje ekonomskih, socialnih in zdravstvenih kazalnikov zagotavlja širšo sliko procesa staranja.
- **Primerljivost med državami:** predhodno harmonizirana mednarodna zasnova (vzorčni načrt, vprašalnik, zbiranje podatkov) zagotavlja primerljivost podatkov za vse vključene države.
- **Mednarodna razsežnost:** Podatki so harmonizirani tudi z ameriško raziskavo Health and Retirement Study (HRS) in angleško raziskavo English Longitudinal Study of Ageing (ELSA); SHARE postal model za zasnovo številnih drugih raziskav o staranju po svetu.

- Podatki so dostopni raziskovalcem in študentom oziroma **v raziskovalne namene** ob predhodni registraciji
- Podatki so na voljo **brezplačno**
- Uporaba podatkov v druge namene, ki niso raziskovalni, ni dovoljena
- Podatkovna zbirka SHARE je na voljo v statističnih programskih paketih **Stata** in **SPSS**.

SHARE-ERIC: www.share-eric.eu

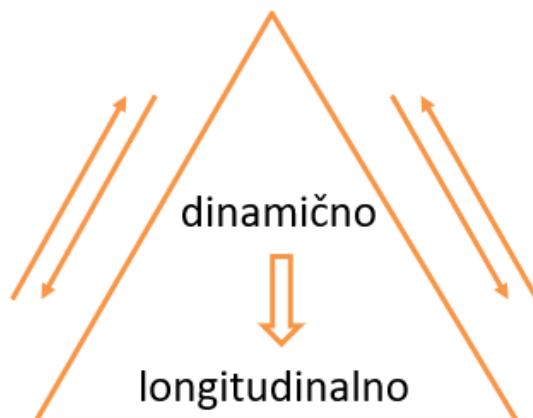
SHARE Slovenija: www.share-slovenija.si

Kontekst

Ekonomski kazalniki

Trenutna delovna aktivnost, značilnosti zaposlitve, viri in sestava dohodka, premoženje, potrošnja, bivalne razmere, izobrazba ...

Socialni kazalniki

Zakonski stan, otroci, socialno omrežje, neformalna pomoč, finančni in materialni transferji

Zdravstveni kazalniki

Fizično in duševno zdravje, biomarkerji, kognitivne funkcije, zdravju tvegano vedenje, zdravstvena oskrba ...

1. Fizične meritve:

- Moč stiska pesti (vsi valovi)
- Hitrost hoje (1. val)
- Moč izdiha (merjenje pljučne kapacitete (2. in 4. val)
- Vstajanje s stola (2. in 5. val)
- Meritve gibanja (Axivity ax3) (8. val), (10 držav vključno s Slovenijo)

2. Biomarkerji – vzorci posušениh kapljic krvi

- 4. val, Nemčija
- 6. val, vzorci posušениh kapljic krvi (10 držav vključno s Slovenijo)

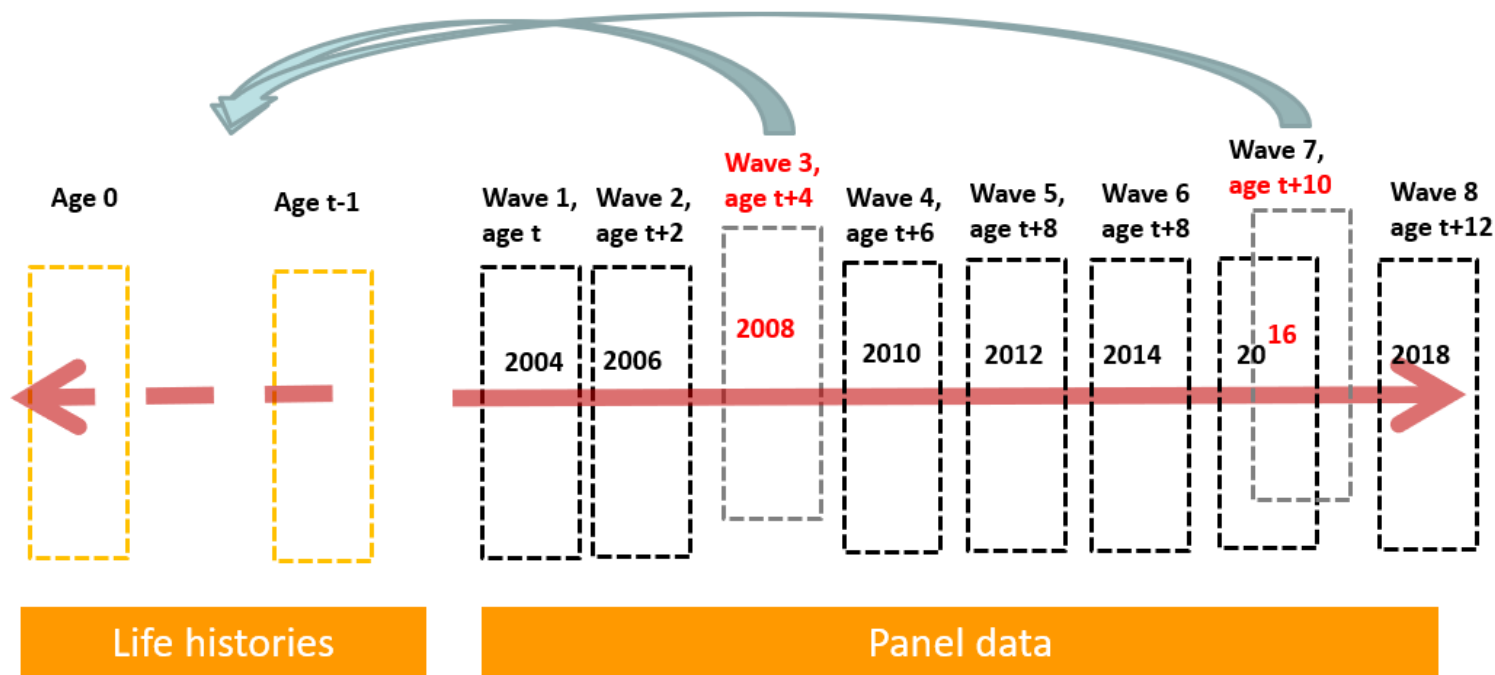

- **Zaključna anketa/end-of-life interview (XT):** vprašalnik o zadnjem letu življenja pokojnega respondenta; odgovarja oseba iz „bližnje“ socialne mreže umrlega anketiranca; vprašamo o zdravju v zadnjem letu življenja, okoliščinah smrti (čas, kraj in vzrok smrti), premoženju in razdelitvi premoženja.
- **Vprašalniki za samoizpolnjevanje/drop-off (dropoff):** izbirni, nacionalno specifični vprašalnik
 - Slovenija: tematika dolgotrajne oskrbe (6. – 9. val), poraba časa za dnevne aktivnosti (7. val), poznavanje pokojninskega sistema & mnenja o potrebnih spremembah; telemedicina (9. val)

- Retrospektiva življenjskih zgodovín posameznikov – ključne informacije o respondentih od zgodnjega otroštva do danes. SHARELIFE podatki tako dopolnjujejo podatke redne, panelne SHARE ankete, ki se pretežno osredotoča na trenutni življenjski položaj respondentov.
- v 3. valu ter v 7. valu za osebe, ki niso odgovarjale na SHARELIFE v 3. valu (Slovenija)

- 1. Kot vir retrospektivnih informacij:** združite retrospektivne informacije iz SHARELIFE z informacijami iz rednih valov SHARE za analizo dolgoročnih posledic določenih pomembnih dogodkov v življenju posameznika ali javnih politik na zdravje, materialni in socialni položaj posameznika v starosti
- 2. Kot običajni val raziskave SHARE:** tudi v SHARELIFE najdete spremenljivke, ki so standardne v ostalih (rednih) valovih SHARE (npr. test fizičnih sposobnosti – moč stiska pesti);
- 3. Za izgradnjo retrospektivnega panela – *panel zaposlitvene zgodovine (Job Episodes Panel)*:** je generirana baza podatkov, ki temelji na informacijah 3. (SHARELIFE) in 7. vala raziskave SHARE. za vsakega respondenta vsebuje pregled njegove delovne zgodovine skozi celotno življenje.

- Izbruh pandemije koronavirusa → osebno anketiranje ni mogoče; prehod na računalniško podprto telefonsko anketo:
 - **SHARE Corona Survey 1:** junij-avgust 2020 (8. val)
 - **SHARE Corona Survey 2:** junij-avgust 2021 (9. val)
- Ugotavljanje nenačrtovanih posledic ukrepov za zavezitev širjenja pandemije COVID-19 na blaginjo starejših

- Pri pripravi **strokovnih podlag za reformo dolgotrajne oskrbe in zdravstva**
- Pri pripravi **Bele knjige o pokojinah**
- Pri pripravi strokovnega dokumenta **Starejši in trg dela v Sloveniji** ter njegovega akcijskega načrta
- Podatki SHARE so bili skupaj z drugimi viri podatkov uporabljeni pri pripravi **Strategije dolgožive družbe** ter se spremljajo pri njenem izvajanju
- Podatek SHARE o čezmerno hranjenih in debelih starejših je uporabljen v **Poročilu o razvoju 2023**

Spletna stran:

SHARE-ERIC: www.share-eric.eu

SHARE Slovenija: www.share-slovenija.si

Kontakt:

SHARE Slovenija: share@ier.si

Sonja Uršič: ursics@ier.si

Andrej Srakar: srakara@ier.si

